

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ಹೇಮಲತಾ ಹೆಚ್. ಆರ್.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಸ. ಪ್ರ. ದ ಕಾಲೇಜು

ನಂಜನಗೂಡು.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2024/04/hemalatha-h-r.php>

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10929989>

ABSTRACT:

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರ ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಶೋಷಣೆ ಆದಷ್ಟೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯು ಅತಿ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇರಲಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯು ಕೇವಲ ಪುರುಷನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಯಂತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೇವಲ ಗುಲಾಮಳಂತೆ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮಹಿಳೆ ಹೊರಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇತರರಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಗೌರವದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಇಡೀ ಪುರುಷ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಕೋಪಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಅತಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಂದು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ನೋಡಿದೆ.

ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಪುರುಷ ಸಮಾಜ ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಪುರುಷನ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ರಚಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾನತೆ ಮೆರೆದ ಕೀರ್ತಿ ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಭೇದ ರಹಿತ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ಆ ವರೆಗಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಮನುವಾದಿ ಚಿಂತಕರ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ವಿರೋಧಿಸಿದವರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಎಂಬುದನ್ನು

ತಿಳಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಮಹಿಳೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಹೋರಾಟ.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಭಾರತ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಜಾತಿವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಆಕ್ರೋಶ, ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಈ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಕಣ್ಮುಂದಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್ ರಾಯರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುನರುಜ್ಜಿವನ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಳವಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಹಗಮನ ನಿಷೇಧ. ಈಶ್ವರಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ ಅವರಿಂದ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ, ಪೆರಿಯಾರ್ ಇ. ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ, ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಮುಂತಾದವರ ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಕರ್ಮಠ ಮನುವಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ಗೊಡ್ಡು ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಮಾನವೀಯ ಆಚರಣೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅಹಿಂಸಾ ಹೋರಾಟದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾ ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ; ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಬಾಪುಲೆ ಯವರು ಆರಂಭಿಸಿದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಇಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ವೈದಿಕ ಜಾತಿ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದು ಇದೆಲ್ಲದರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸರೋಜಿನಿಯನ್ನು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಂಡಿತ್ ಮುಂತಾದ ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕಿಯರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದವು.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಿಗಳು ಮಹಿಳೆಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣಾ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಜನನ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯನ್ನು ಶೋಷಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಹದಿನೈದನೆಯ ವಿಧಿಯು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆರೆ, ಹದಿನಾರನೆಯ ವಿಧಿಯು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಸರಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅಥವಾ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಧರ್ಮ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇಭೇದಭಾವವನ್ನು ತೋರಿ ಸಬಾರದು. ಸಂವಿಧಾನದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಿಯು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇವಿಧಿಯು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ, ಪುರುಷರಿಗೂ ಸಮಾನ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆಸಮಾನ ವೇತನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ನಲವತ್ತೆರಡನೇ ವಿಧಿಯು ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವಾರಗಳ ರಜೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆ

ದೊರಕಿದ್ದರಿಂದ ಅವರೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು:

ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೂ-ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು ಅವುಗಳಾವುವೆಂದರೆ:

(ಅ) ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ - 1955

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ 1955ನ್ನು 1976ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾಯಿದೆಯು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

1. ಧರ್ಮಬಾಹಿರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಧರ್ಮಸಮ್ಮತಗೊಳಿಸುವುದು.
2. ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ತಾಯಿಯ ಹಕ್ಕಾಗಿರುವುದು.
3. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ ವಯಸ್ಸನ್ನು 15 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು (ಈಗ ಅದು 18 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ).
4. ಜೀವನಾಂಶದ ಅನುಕೂಲತೆ ಕಾನೂನು ಕನ್ಯೆಯರ ಹಾಗೂ ವಿಧವೆಯರ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

(ಆ) ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಕಾಯಿದೆ - 1956

ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಕಾಯಿದೆ 1956 ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

1. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧವೆಯರೂ ಮಗ ಅಥವಾ ಮಗಳನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.
2. ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರಳು.
3. ಸಂವಿಧಾನ 15ನೇ ವಿಭಾಗವು ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆಯು ಈ ಕಾನೂನಿನ ಜಾರಿಯ ನಂತರ ಅಂತಿಮ ಇಷ್ಟ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ, ಅವಳ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಮನಾದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಕ್ರಮವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯಾದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವು ಅವಳು ವಿವಾಹವಾಗಿರುವಳೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

(ಇ) ಹಿಂದೂ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಕರ ಕಾನೂನು - 1956

1956ರ ಹಿಂದೂ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಕರ ಕಾನೂನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

1. ತಾಯಿಯು ತಂದೆಯು ನೇಮಿಸಿದ ರಕ್ಷಕನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊಸ ರಕ್ಷಕನನ್ನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ನೇಮಿಸಬಹುದು.
2. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯು ಜೀವಂತವಿದ್ದಾಗ ತಂದೆಯು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ರಕ್ಷಕನನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಕಾನೂನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

(ಈ) ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶದ ಕಾಯಿದೆ - 1956

ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶದ ಕಾನೂನು, 1956 ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

1. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಗಂಡು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಾಸವಿಲ್ಲದೆ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ.
2. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪತಿಯು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.
3. ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ಯೆ ಅಥವಾ ವಿಧವೆಗೆ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.
4. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪತಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಕೊಡುವಾಗ ಪತ್ನಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಎರಡೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪತಿಯು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಪತ್ನಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
5. ಸಂವಿಧಾನದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಾರ, ತಂದೆಯು ತನಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ 21 ವರ್ಷ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದ ಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಾತ್ರ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವರ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವುದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೀಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರನ್ನು ಕಳವಳಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು.

1936ರಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟ ದೇವದಾಸಿ, ಜೋಗತಿ, ಪತ್ರಜೆ, ಆರಾಧಿ ಮುಂತಾದ ವರ್ಗಗಳ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಾವೇಶವು ಮುಂಬಯಿಯ ದಾಮೋದರ್ ಥಾಕರಿ ಆಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು.

“ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅಂಶ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವೂ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅವಮರ್ಯಾದೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ವೇಶ್ಯಾಪದ್ಧತಿಗೆ ಎಳೆಯುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸರವಿಲ್ಲದೆ ನೀವೂ ಇತರ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರಂತೆ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ”. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಮರ್ಯಾದೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ ರವರದಾಗಿತ್ತು.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆಯೇ ಜನರು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಪತಿ- ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಣ ಯಜಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮರ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ನಡುವೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರಿಗಿದ್ದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. 1927ರಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಂತಹ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ ರವರು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮೂಲ ಪುರುಷ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಹಿಳಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯೂ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯಲೇಬೇಕು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ ಅವರು ಭಾರತದಂತಹ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಲಿಂಗಭೇದ ರಹಿತ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡರು. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆಗಿರುವ

ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಸ್ತ್ರೀ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳೆಂದರೆ

- » ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 14ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯು ಕಾನೂನಿನ ಅನುಚ್ಛೇದ 15ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜಾತಿ, ಮತ, ಕುಲ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.
- » ಅನುಚ್ಛೇದ 16ರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭೇದ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಕಛೇರಿಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.
- » ಅನುಚ್ಛೇದ 19ರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮವಾದ ಜೀವನಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸೇವೆಗೆ ಸಮಾನ ವೇತನವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
- » ಅನುಚ್ಛೇದ 42ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸೇವೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾದ ಮಾನವೀಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಗೆ ಪ್ರಸೂತಿ ಅಥವಾ ಹೆರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಾದ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಆಧುನಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಸನಾತನ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ತಡೆಗೋಡೆಯಾದವು. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ತೋರಗೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು; ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಿತು.

ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ನಡುವಿನ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

- » ತನ್ನ ಸತ್ತ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ವಿಧವೆಯನ್ನು ಸುಡುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ ವೈಧವ್ಯ.
- » ವಿಧುರ/ವಿಧವೆಯರ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಹೇರುವುದು,
- » ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ.

ಇದು ಸ್ವಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆ; ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿವರಣೆಯೂ ಇಂದಿನ ತನಕ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯರ ದೇಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಲೀನದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ಸತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಮಾಧಿಯ ಆಚೆಗಿರುವ ಭಕ್ತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು.

ಜಾತಿಯ ಸ್ವಗೋತ್ರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೃತ ಗಂಡನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಅವಳ ಕಥೆ ಮುಗಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ವಿಧವೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಸ್ವಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಉಳಿಯುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಅಪಾಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಆ ವಿಧವೆ ಜಾತಿಯ ಹೊರಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸ್ವಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಆಕೆ ಜಾತಿಯೊಳಗೇ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ಅಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಸತ್ತ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಸುಡದಿದ್ದರೆ ಆಕೆಯೊಂದು ಪಿಡುಗು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲವೇ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ವೈದವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು. ಇನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡಲಾದ (ಪುರುಷರನ್ನು) ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೆಳದರ್ಜೆಗೆ ಇಳಿಸುವುದು ಸನಾತನಿಗಳ ಆಚರಣೆಯಾಯಿತು.

ವಿಧುರನ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಪಾತ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಗಂಡಸು ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅತೀತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (ವಿಧವೆ) ನೀವು ತೋರುವಂತಹ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೋರಲಾರಿ ಎಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗಂಡ ಸತ್ತಾಗ ಆತನ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಳ್ಳುವ 'ಸತಿಗಮನ' ಪದ್ಧತಿ

ಇರುವಂತೆ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತಾಗ ಆಕೆಯ ಚಿತೆಗೆ ಗಂಡನನ್ನು ತಳ್ಳುವ 'ಪತಿಗಮನ' ಪದ್ಧತಿ ಏಕಿಲ್ಲ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆತ ಗಂಡಸು ಎಂಬುವುದು ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆತನನ್ನು ಚಿತೆಯೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಜಾತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಲಿಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಬದಲು ಆತನನ್ನು ಸ್ವಜಾತಿಯ ಗುಂಪಿಗೊಂದು ಆಸ್ತಿ ಎಂಬಂತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಗೆ ಇರುವ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಜೀವ ಪಠ್ಯಂತವೂ ವಿಧುರನಾಗಿರುವಂತೆ ಆತನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲೂಬಹುದು. ಜಾತಿಯ ಲೌಕಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದರೆ ಆತ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸುಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ನಂಬಿಕೆ.

ಸತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆದ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಗಮನ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಸುಡಲಾದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು; ಅಂಥ ದೇವತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊಗಳುವುದು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸುವ ನಿರಂತರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅದರ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು, ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರು. "Unity is meaningless without the accompaniment of women. Education is fruitless without educated women; and agitation is incomplete without the strength of women" ಇದು ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಧಾನತೆಯನ್ನುಹೇಳುವ ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೈಭವೀಕರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಕೂಡ ಪುರುಷನಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೆಂದರೆ 1951 ಫೆಬ್ರವರಿ 15ರಂದು 'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್ ಅನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನೆಹರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು

ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಮಂಡಿಸಿದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಲೋಕಸಭೆ ವಿರೋಧಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದ ಏಕ ಪತ್ನಿತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಗೆ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಎದೆಗುಂದಲಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಗೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ 'ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಸ್ವತ್ತಿ'ಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 'ಪರಾಶರ ಸ್ವತ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಹಿಂದೂ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೆದುರು ತೆರೆದಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ತಾವು ಮಹಿಳಾ ಪರ ರಚಿಸಿದ್ದ 'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್'ನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ವಿರೋಧಿ ಮನುವಾದಿ ಆಲೋಚನೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಮನುಷ್ಯ ಪರ ಆಲೋಚನೆಯ ಮಸೂದೆ ಇದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೂ 'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್'ಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಟಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ, ದೂರದರ್ಶಿತ್ವದ ಮಸೂದೆಯೊಂದು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ತೀವ್ರನಿರಾಸೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ನೆಹರು ಸಂಪುಟದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೊರ ಬಂದರು. ಆದರೂ ಮಹಿಳಾ ಪರವಾದ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆ ಕಾನೂನಾಗುವಂತೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. 1955ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾನೂನು, 1956ರ ಹಿಂದೂ ಅಪ್ರಾಪ್ತತೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಿಕತ್ವ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು 1956ರ ಹಿಂದೂ ದತ್ತಕ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಂಶ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು.

ಈ ಮೇಲಿನ 'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್' ನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 15ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ "ಧರ್ಮ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷನಿಗೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನೂ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಆದೇಶ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಹಿಂದೂ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ 1955 ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ವಿವಾಹವಾಗಲು ವಧುವಿಗೆ 18 ವರ್ಷ, ವರನಿಗೆ 21 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾನೂನು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಪತಿ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದರೆ, ಬೇರೊಬ್ಬಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋವಿಕಲ್ಪನಾಗಿದ್ದರೆ, ತೀವ್ರ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಗಡ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದು ಮರು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು.

1954ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ 18 ತುಂಬಿದ ಯಾವುದೇ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಿಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. 1956ರ ಹಿಂದೂ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೋದರರಿಗಿರುವಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

1956ರ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾಂಶದ ಮಸೂದೆ ಅವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಗೂ ವಿಧವೆಯ ರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ 'ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರ ರಕ್ಷಕರಾಗುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರವಾಗುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆಗೆ ಗಂಡ-ನಾಗಿದ್ದವನು ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಷ್ಟೇ ಸಮಾನವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮಗೌರವದಿಂದ ಬಾಳುವ, ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮನುಸ್ಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಗೆ ದೇಹ ದಂಡನೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಗಂಡನಿಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವೇದಾಧ್ಯನದ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು. ವೇದಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವ ನಿತ್ಯ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಳು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ, ಗಂಡಂದಿರಿಲ್ಲದೆ ಯಜ್ಞ, ವ್ರತ, ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಚರಿಸಬಾರದು. ಗಂಡನಿಗೆ ವಿಧೇಯಳಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮನುಸ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮನುವಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಇದ್ದ ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಧೋರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾನವೀಯವಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು

ನಿದರ್ಶನ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಹಿಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮನುವಿನ ರಾಕ್ಷಸಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮನುವಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸ್ತ್ರೀಪರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಮಹಿಳಾ ಪರ ಚಿಂತನೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇಂದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಶೋಷಿತ ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು. ಅವರು ಶೋಷಣೆಯ ದಿಕ್ಕು ದಿಶೆಗಳು ಅವುಗಳ ಭಯಂಕರ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳು ಜೀವವಿರೋಧಿ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತಕ ರಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಸ್ತ್ರೀಶೋಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಾನತೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಆಕ್ರಮಣ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಲು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

“ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರಿತ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಅವನಾಗಲಿ, ಅವಳಾಗಲಿ ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಅಸಮಾನತೆಯ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಮಹಾನ್ ಮಾನವತಾವಾದಿ ದಾರ್ಶನಿಕ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಇದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡುಗೆಯೇ ಸರಿ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಜವರಯ್ಯ ಮ. ನ. (1995). ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆ. ಮೈಸೂರು.
2. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಹೆಚ್. (2009). ಮಹಾಪುರುಷರ ಆಯ್ದ ಸೂಕ್ತಿಗಳು. ಇಳಾಢುದ್ರಣ. ಮೈಸೂರು.
3. ರಾಯಮಾನೆ ಎಂ. ಎಲ್. (2010). ಭಾರತ ರತ್ನ ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್. ದಿವ್ಯ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಜವರಯ್ಯ ಮ. ನ. (1993). ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶನ. ಮೈಸೂರು.
5. ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ ಮಣಗಲೈ ಎಂ. (2009). ಭೀಮವಾದ. ಅನಘಸರಿ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಶಿವರಾಂ ಎನ್. ಆರ್. (2009). ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದರ್ಶನ. ಜೈ ಭೀಮ್ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.
7. ಜವರಯ್ಯ ಮ. ನ. (2009). ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಶೂದ್ರರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು. ಬಹುಜನ ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರ. ಮೈಸೂರು.